

Załącznik do Zarządzenia Nr 03/2026
Kierownika Miejsko-Gminnego Ośrodka
Pomocy Społecznej w Pacanowie z dn. 2
kwietnia 2026 r.

STANDARDY OCHRONY MAŁOLETNICH

**W MIEJSKO-GMINNYM
OŚRODKU POMOCY SPOŁECZNEJ
W PACANOWIE**

Spis treści:

I.	PODSTAWOWE TERMINY	4
II.	ZASADY ZAPEWNIAJĄCE BEZPIECZNE RELACJE MIĘDZY MAŁOLETNIM A PRACOWNIKAMI MIEJSKO-GMINNEGO OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ W PACANOWIE.....	5
III.	ROZPOZNAWANIE I REAGOWANIE NA PRZEJAWY KRZYWDZENIA MAŁOLETNICH.....	6
IV.	ZASADY I PROCEDURA PODEJMOWANIA INTERWENCJI W SYTUACJI PODEJRZENIA KRZYWDZENIA MAŁOLETNIEGO PRZEZ PRACOWNIKA MIEJSKO-GMINNEGO OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ W PACANOWIE	7
V.	ZASADY OCHRONY DANYCH OSOBOWYCH MAŁOLETNIEGO	8
VI.	ZASADY USTALANIA PLANU WSPARCIA MAŁOLETNIEGO PO UJAWNIENIU KRZYWDZENIA	8
VII.	WSZCZĘCIE PROCEDURY „NIEBIESKIE KARTY”	9
VIII.	ZASADY AKTUALIZACJI STANDARDÓW OCHRONY MAŁOLETNICH ORAZ ZAKRES KOMPETENCJI OSÓB ODPOWIEDZIALNYCH ZA PRZYGOTOWANIE PRACOWNIKÓW MGOPS W PACANOWIE DO STOSOWANIA STANDARDÓW OCHRONY MAŁOLETNICH	9
IX.	ZASADY UDOSTĘPNIANIA STANDARDÓW DO ZAPOZNANIA SIĘ Z NIMI I ICH STOSOWANIA	10
X.	ZAPISY KOŃCOWE	10

Akty prawne, na podstawie których opracowano Standardy Ochrony Małoletnich w Miejsko-Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Pacanowie:

1. Ustawa z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich.
2. Ustawa z dnia 28 lipca 2023 r. o zmianie ustawy – Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw
3. Obwieszczenie Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 21 stycznia 2026 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich
4. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej.
5. Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks karny.
6. Konwencja o Prawach Dziecka, przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych dnia 20 listopada 1989 r.
7. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 6 września 2023 r. w sprawie procedury "Niebieskie Karty" oraz wzorów formularzy "Niebieska Karta".

I. PODSTAWOWE TERMINY

Ilekroć w niniejszych Standardach jest mowa o:

- 1) **Kierowniku** – należy przez to rozumieć Kierownika Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pacanowie;
- 2) **MGOPS** – należy przez to rozumieć Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Pacanowie;
- 3) **Pracowniku** – należy przez to rozumieć osobę zatrudnioną w Miejsko-Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Pacanowie na podstawie umowy o pracę, jak również osobę wykonującą zadania powierzone przez MGOPS w Pacanowie na podstawie umowy cywilnoprawnej czy umowy wolontariatu;
- 4) **Małoletnim** – należy przez to rozumieć każdą osobę do ukończenia 18. roku życia;
- 5) **Opiekunie** – należy przez to rozumieć osobę uprawnioną do reprezentacji i stanowienia o małoletnim, w szczególności jego przedstawiciela ustawowego;
- 6) **Przedstawicielu ustawowym** – należy przez to rozumieć rodzica bądź opiekuna posiadającego pełnię władzy rodzicielskiej lub opiekuna prawnego (osobę reprezentującą dziecko, ustanowioną przez sąd w sytuacji, gdy rodzicom nie przysługuje władza rodzicielska lub gdy rodzice nie żyją);
- 7) **Zgodzie opiekuna małoletniego** – należy przez to rozumieć zgodę co najmniej jednego z rodziców małoletniego. Jednak w przypadku braku porozumienia między opiekunami małoletniego należy poinformować ich o konieczności rozstrzygnięcia sprawy przez sąd rodzinny;
- 8) **Krzywdzeniu małoletniego** – należy przez to rozumieć popełnienie czynu zabronionego lub czynu karalnego na szkodę małoletniego przez jakąkolwiek osobę, w tym pracownika MGOPS w Pacanowie, lub zagrożenie dobra małoletniego, w tym jego zaniechanie. Krzywdzeniem jest:
  - a) **przemoc fizyczna** – to celowe uszkodzenie ciała, zadawanie bólu lub groźba uszkodzenia ciała. Skutkiem przemocy fizycznej mogą być m.in.: złamania, siniaki, rany cięte, poparzenia, obrażenia wewnętrzne. Przemoc fizyczna powoduje lub może spowodować utratę zdrowia bądź też zagrażać życiu;
  - b) **przemoc emocjonalna** – to powtarzające się poniżanie, upokarzanie i ośmieszanie małoletniego, nieustanna krytyka, wciąganie małoletniego w konflikt osób dorosłych,

manipulowanie nim, brak odpowiedniego wsparcia, stawianie małoletniemu wymagań i oczekiwań, którym nie jest on w stanie sprostać;

- c) **przemoc seksualna** – to angażowanie małoletniego w aktywność seksualną przez osobę dorosłą. Wykorzystywanie seksualne odnosi się do zachowań z kontaktem fizycznym (np. dotykanie małoletniego, współżycie z małoletnim) oraz do zachowań bez kontaktu fizycznego (np. pokazywanie małoletniemu materiałów pornograficznych, podglądanie, ekshibicjonizm);
- d) **przemoc ekonomiczna** – to niezapewnianie, w ramach środków dostępnych rodzicom lub opiekunom, odpowiednich warunków do rozwoju dziecka, m.in. odpowiedniego odżywiania, ubrania, potrzeb edukacyjnych czy schronienia. Jest to jedna z form zaniedbywania;
- e) **zaniedbywanie** – to niezaspokajanie podstawowych potrzeb materialnych i emocjonalnych małoletniego przez rodzica lub opiekuna prawnego, niezapewnienie mu odpowiedniego jedzenia, ubrań, schronienia, opieki medycznej, bezpieczeństwa, brak dozoru nad wypełnianiem obowiązku szkolnego.

9) **Danych osobowych** – należy przez to rozumieć wszelkie informacje umożliwiające identyfikację małoletniego.

10) **Osobach odpowiedzialnych za Standardy Ochrony Małoletnich** – należy przez to rozumieć wyznaczonych przez Kierownika pracowników MGOPS w Pacanowie sprawujących nadzór nad realizacją niniejszych Standardów.

II. ZASADY ZAPEWNIAJĄCE BEZPIECZNE RELACJE MIĘDZY MAŁOLETNIM A PRACOWNIKAMI MIEJSKO-GMINNEGO OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ W PACANOWIE

Zasady bezpiecznej rekrutacji pracowników:

1. Przed nawiązaniem stosunku pracy lub współpracy z daną osobą Kierownik Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pacanowie realizuje obowiązki dotyczące sprawdzenia informacji dotyczących karalności danej osoby, wynikające z art. 21 ustawy z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich.
2. Przed nawiązaniem stosunku pracy lub współpracy każda osoba zobowiązana jest udostępnić dane osobowe pozwalające na jej sprawdzenie w Rejestrze Sprawców Przepięstw na Tle Seksualnym – Rejestrze z dostępem ograniczonym, a także złożyć:
  - a) pisemne oświadczenie o toczących się względem niej postępowaniach karnych i dyscyplinarnych oraz świadomości odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia (**załącznik nr 1 do Standardów**),

- b) pisemne oświadczenie o zapoznaniu się ze Standardami Ochrony Małoletnich w Miejsko-Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Pacanowie i zobowiązaniu się do ich przestrzegania (**załącznik nr 2 do Standardów**).

Zasady bezpiecznych relacji pracowników MGOPS w Pacanowie z małoletnimi:

1. Pracownicy MGOPS w Pacanowie mający bezpośredni kontakt z małoletnimi powinni wykonywać swoje obowiązki i zadania w sposób zapewniający przestrzeganie praw i wolności osób trzecich, w szczególności praw i wolności dzieci, z szacunkiem oraz w sposób uprzejmy i kulturalny. Niedopuszczalne jest stosowanie wobec małoletnich jakichkolwiek form przemocy słownej, a tym bardziej fizycznej, jak również nierówne traktowanie małoletnich ze względu na płeć, orientację seksualną, wyznanie, pochodzenie etniczne czy też niepełnosprawność.
2. Pracownicy MGOPS w Pacanowie mają obowiązek powstrzymać się od jakichkolwiek zachowań, które mogłyby naruszać przestrzeń osobistą małoletniego, powodować u niego poczucie zagrożenia, dyskomfortu lub strachu.
3. Pracownicy MGOPS w Pacanowie powinni zwracać uwagę na niepokojące zachowania małoletnich, które mogą świadczyć o ich krzywdzeniu oraz podjąć próbę kontaktu z małoletnim w przypadku powzięcia podejrzenia takiego krzywdzenia. Jeżeli małoletni próbuje nawiązać kontakt z pracownikiem, powinien on go wysłuchać i, w miarę możliwości, uzyskać możliwie najpełniejszą informację o sytuacji małoletniego. Podczas rozmowy z małoletnim na osobności, pracownik powinien pozostawić uchylone drzwi bądź poprosić innego pracownika o uczestniczenie w rozmowie, np. pedagoga (nie dotyczy to psychologa). Każdorazowe odstępianie od zasad poufności podczas rozmowy pracownika z małoletnim musi być uzasadnione, a małoletni o takim fakcie powinien być jak najszybciej poinformowany.
4. Pracownikowi MGOPS w Pacanowie bezwzględnie zabrania się (pod groźbą kary, w tym więzienia i utraty pracy):
  - . nawiązywania relacji seksualnych z małoletnim,
  - . składania małoletniemu propozycji o charakterze seksualnym i pornograficznym, w tym również udostępniania małoletniemu takich treści,
  - . proponowania małoletniemu alkoholu, wyrobów tytoniowych i innych używek (narkotyków, tzw. dopalaczy).
5. Kontakt fizyczny pracownika MGOPS w Pacanowie/Zleceniobiorcy z małoletnim dopuszczalny jest jedynie w sytuacjach takich jak:
  - ✓ pomoc niepełnosprawnemu małoletniemu w czynnościach higienicznych na terenie Ośrodka, jeśli typ niepełnosprawności tego wymaga, a małoletni bądź jego opiekun wyrazi na to zgodę,

- ✓ pomoc niepełnosprawnemu małoletniemu w spożywaniu posiłków na terenie Ośrodka (np. podczas warsztatów),
  - ✓ pomoc niepełnosprawnemu małoletniemu w poruszaniu się po terenie Ośrodka.
6. Kontakt pracownika MGOPS w Pacanowie z małoletnimi poza godzinami pracy jest co do zasady zabroniony. Spotkania z małoletnim czy też jego opiekunem powinny odbywać się na terenie Ośrodka lub w miejscu zamieszkania, albo w miejscu wskazanym w stosownym oświadczeniu przedłożonym pracownikowi przez rodzica/opiekuna małoletniego.
  7. Jeśli zachodzi konieczność kontaktu pracownika MGOPS w Pacanowie z małoletnim czy jego rodzicem lub opiekunem prawnym poza godzinami pracy Ośrodka, kontakt taki dozwolony jest w drodze:
    - . kontaktu telefonicznego z telefonu służbowego oraz
    - . odwiedzin małoletniego przez asystenta rodziny w jego miejscu zamieszkania.
  8. W przypadku, gdy pracownika MGOPS w Pacanowie łączą z małoletnim lub jego opiekunem relacje rodzinne lub towarzyskie, zobowiązany jest on do zachowania pełnej poufności, w szczególności do utrzymania w tajemnicy spraw dotyczących rodziny małoletniego.

III. ROZPOZNAWANIE I REAGOWANIE NA PRZEJAWY KRZYWDZENIA MAŁOLETNIICH

1. Pracownicy MGOPS w Pacanowie w ramach wykonywanych obowiązków oraz w zakresie posiadanej przez nich wiedzy obowiązani są zwracać uwagę na niepokojące zachowania oraz wygląd małoletnich, które mogą świadczyć o ich krzywdzeniu, w szczególności gdy:
  - 1) małoletni często bywa brudny, nieprzyjemnie pachnie,
  - 2) małoletni kradnie jedzenie, pieniądze itp.,
  - 3) małoletni żebrze na ulicy,
  - 4) małoletni nie ma przyborów szkolnych, odzieży i butów dostosowanych do warunków atmosferycznych,
  - 5) małoletni ma widoczne obrażenia ciała (siniaki, ugryzienia, rany), których pochodzenie trudno jest wyjaśnić, a podawane przez małoletniego wyjaśnienia dotyczące tych obrażeń wydają się niewiarygodne, niemożliwe, niespójne,
  - 6) małoletni uparcie zakrywa ciało, niestosownie do sytuacji i pogody,
  - 7) małoletni boi się rodzica lub opiekuna, odsuwa w czasie powrót do domu,
  - 8) małoletni wzdyga się, kiedy podchodzi do niego osoba dorosła,
  - 9) małoletni cierpi na powtarzające się dolegliwości somatyczne: bóle brzucha, głowy, mdłości itp.,
  - 10) małoletni jest bierny, wycofany, uległy, przestraszony lub zachowuje się agresywnie, buntuje się, okalecza się itp.,
  - 11) małoletni osiąga coraz słabsze wyniki w nauce,
  - 12) małoletni ucieka w wirtualny świat internetu i gier komputerowych,

- 13) małoletni używa środków psychoaktywnych,
- 14) małoletni nadmiernie szuka kontaktu z dorosłym (tzw. „lepkość” małoletniego),
- 15) w pracach artystycznych, rozmowach, zachowaniu małoletniego zaczynają dominować elementy/motywy seksualne,
- 16) małoletni jest rozbudzony seksualnie, niestosownie do sytuacji i wieku,
- 17) małoletni ucieka z domu,
- 18) zachowanie małoletniego uległo nagłej i wyraźnej zmianie,
- 19) małoletni mówi o przemocy.

2. Jeżeli z ww. objawami u małoletniego współwystępują określone zachowania rodziców lub opiekunów, to podejrzenie, że małoletni jest krzywdzony jest szczególnie uzasadnione. Zachowanie rodziców lub opiekunów małoletniego powinno wzbudzić zaniepokojenie i czujność pracowników MGOPS w Pacanowie w sytuacji, gdy:

- a) rodzic (opiekun) podaje nieprzekonujące bądź sprzeczne informacje lub odmawia wyjaśnień co do przyczyn obrażeń na ciele małoletniego,
- b) rodzic (opiekun) odmawia kontaktu bądź nie utrzymuje kontaktów z osobami zainteresowanymi losem małoletniego,
- c) rodzic (opiekun) mówi o małoletnim w negatywny sposób, ciągle go o coś obwinia, poniża, strofuje (np.: używając określeń takich jak: „idiota”, „gnojek”, „gówniarz”),
- d) rodzic (opiekun) poddaje małoletniego surowej dyscyplinie bądź jest nadopiekuńczy, odrzuca małoletniego lub jest zbyt pobłażliwy,
- e) rodzic (opiekun) nie interesuje się losem i problemami małoletniego, nie potrafi podać miejsca, w którym aktualnie przebywa małoletni,
- f) rodzic (opiekun) jest apatyczny, pogrążony w depresji,
- g) rodzic (opiekun) zachowuje się agresywnie,
- h) rodzic (opiekun) ma zaburzony kontakt z rzeczywistością, np. reaguje nieadekwatnie do sytuacji, wypowiada się niespójnie,
- i) rodzic (opiekun) nie ma świadomości potrzeb małoletniego lub neguje te potrzeby,
- j) rodzic (opiekun) faworyzuje jedno z rodzeństwa,
- k) rodzic (opiekun) przekracza dopuszczalne granice w kontakcie fizycznym lub werbalnym z małoletnim,
- l) rodzic (opiekun) nadużywa alkoholu, narkotyków lub innych środków odurzających.

1. W przypadku zidentyfikowania przejawów krzywdzenia małoletniego przez rodziców czy opiekunów, pracownicy MGOPS w Pacanowie podejmują rozmowę z rodzicami lub opiekunami, przekazując im informacje na temat dostępnych form wsparcia i motywując ich do szukania stosownej pomocy.

IV. ZASADY I PROCEDURA PODEJMOWANIA INTERWENCJI W SYTUACJI PODEJRZENIA KRZYWDZENIA MAŁOLETNIEGO PRZEZ PRACOWNIKA MIEJSKO-GMINNEGO OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ W PACANOWIE

1. Jeśli istnieje podejrzenie, że małoletni doświadczył przemocy fizycznej lub psychicznej ze strony osoby trzeciej czy też pracownika MGOPS w Pacanowie, osoba posiadająca taką wiedzę zobowiązana jest zadbać o bezpieczeństwo małoletniego i odseparować go od osoby krzywdzącej.
2. W sytuacji podejrzenia krzywdzenia lub posiadania informacji o krzywdzeniu małoletniego pracownik MGOPS w Pacanowie ma obowiązek niezwłocznego poinformowania bezpośredniego przełożonego o tym fakcie w formie ustnej, a także w formie pisemnej, poprzez przedłożenie stosownej notatki służbowej (**załącznik nr 3 do Standardów**) oraz sporządzenie Karty Interwencji (**załącznik nr 4 do Standardów**).
3. Przekazanie informacji, o której mowa w ust. 2 powinno nastąpić jeszcze w tym samym dniu, w którym pracownik MGOPS w Pacanowie powziął podejrzenie lub informację. Jeżeli pracownik nie jest obecny w danym dniu w siedzibie Ośrodka, ma obowiązek przekazać taką informację telefonicznie.

V. ZASADY OCHRONY DANYCH OSOBOWYCH MAŁOLETNIEGO

1. Dane osobowe małoletniego podlegają ochronie na zasadach określonych w ustawie z dnia 10 maja 2018 r. o ochronie danych osobowych oraz Rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych).
2. Pracownik MGOPS w Pacanowie ma obowiązek zachowania w tajemnicy danych osobowych, które przetwarza oraz sposobów zabezpieczenia tych danych przed nieuprawnionym dostępem.

3. Dane osobowe pokrzywdzonego małoletniego są udostępniane wyłącznie osobom i podmiotom uprawnionym na podstawie odrębnych przepisów.
4. Pracownik MGOPS w Pacanowie jest uprawniony do przetwarzania danych osobowych małoletniego i udostępnienia tych danych w ramach zespołu interdyscyplinarnego czy grupy roboczej.
5. Pracownik MGOPS w Pacanowie nie udostępnia przedstawicielom mediów informacji o małoletnim ani o jego opiece, nie kontaktuje przedstawicieli mediów z małoletnim, nie wypowiada się w kontakcie z przedstawicielami mediów w sprawie małoletniego lub jego opiekuna ani osób trzecich. Zakaz ten dotyczy także sytuacji, gdy pracownik Ośrodka jest przeświadczony o tym, że jego wypowiedź nie jest w żaden sposób utrwalana.
6. Pracownikowi MGOPS w Pacanowie nie wolno umożliwiać przedstawicielom mediów utrwalania wizerunku małoletniego na terenie Ośrodka bez pisemnej zgody opiekuna małoletniego oraz Dyrektora MGOPS w Pacanowie. W celu uzyskania zgody opiekuna małoletniego na utrwalanie wizerunku małoletniego, pracownik może skontaktować się z opiekunem małoletniego i ustalić procedurę uzyskania zgody za pozwoleniem Kierownika.
7. Upublicznianie przez pracownika MGOPS w Pacanowie wizerunku małoletniego utrwalonego w jakiegokolwiek formie wymaga pisemnej zgody jego opiekuna. Przed utrwaleniem wizerunku małoletniego należy jego opiekuna poinformować o tym, gdzie będzie umieszczony zarejestrowany wizerunek i w jakim kontekście będzie wykorzystywany.
8. Jeżeli wizerunek małoletniego stanowi jedynie szczegół całości, np. zgromadzenia, pikniku, publicznej imprezy, zgoda opiekunów na utrwalanie wizerunku małoletniego nie jest wymagana.

VI. ZASADY USTALANIA PLANU WSPARCIA MAŁOLETNIEGO PO UJAWNIENIU KRZYWDZENIA

1. Po przekazaniu Dyrektorowi MGOPS w Pacanowie informacji o krzywdzeniu małoletniego pracownik Ośrodka powinien w pierwszej kolejności upewnić się czy zachodzą przesłanki uzasadniające wszczęcie procedury odebrania dziecka na podstawie art. 12a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej, a następnie ustalić jakie podmioty i instytucje powinny zostać poinformowane o podejrzeniu krzywdzenia małoletniego.
2. W przypadku podejrzenia krzywdzenia małoletniego Dyrektor MGOPS w Pacanowie powołuje grupę wsparcia dla pokrzywdzonego małoletniego, która ma na celu wypracowanie najbardziej adekwatnych i skutecznych metod udzielenia pomocy małoletniemu.

3. W skład grupy każdorazowo wchodzi pracownik socjalny, asystent rodziny realizujący swoje zadania w stosunku do rodziny, w której wystąpił przypadek krzywdzenia małoletniego, oraz pedagog. W zależności od okoliczności sprawy, w skład grupy wsparcia mogą zostać powołani inni pracownicy MGOPS.
4. Grupa wsparcia tworzy Indywidualny Plan Działania - dokument zapisany i przechowywany w aktach rodziny, zawierający informacje o podjętych działaniach, plan spotkań ze specjalistami, opiekunami czy też nauczycielami, oraz przybliżony czas udzielania wsparcia.
5. W miarę możliwości Indywidualny Plan Działania konsultowany jest z psychologiem, a jeżeli jest taka możliwość, psycholog uczestniczy także w jego realizacji. Zawarte w Indywidualnym Planie Działania wnioski ze spotkań z pedagogiem i psychologiem stanowią dane wrażliwe i nie są dołączane do Planu, wyjątek stanowi sytuacja bezpośredniego zagrożenia zdrowia lub życia małoletniego.
6. Jeżeli równolegle prowadzona jest procedura „Niebieskie Karty”, w której małoletni uznany jest za osobę doznającą przemocy, nie ustala się Indywidualnego Planu Działania.

VII. WSZCĘCIE PROCEDURY „NIEBIESKIE KARTY”

1. Głównym celem procedury „Niebieskie Karty” jest usprawnienie pomocy oferowanej przez Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Pacanowie, ale też tworzenie warunków do systemowego, interdyscyplinarnego modelu pracy z rodziną.
2. W przypadku powzięcia podejrzenia lub uzyskania informacji o krzywdzeniu małoletniego, które może wyczerpywać znamiona przemocy domowej w rozumieniu ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej, pracownicy MGOPS w Pacanowie (w szczególności pracownicy socjalni i asystenci rodziny) mają obowiązek wypełnić formularz „Niebieska Karta - A” niezwłocznie po powzięciu informacji o zaistnieniu ku temu przesłanek. Wypełniony formularz przekazywany jest do Zespołu Interdyscyplinarnego niezwłocznie, nie później niż w terminie 5 dni roboczych (za dni robocze przyjmuje się dni pracy Ośrodka).
3. Wypełniając formularz „Niebieska Karta – A” pracownicy MGOPS w Pacanowie stosują zasady wynikające z przepisów ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej oraz z rozporządzenia wykonawczego, w tym przekazują osobie doznającej przemocy domowej formularz „Niebieska Karta – B”.
4. Procedura „Niebieskie Karty” została wprowadzona w Miejsko-Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Pacanowie oddzielnym dokumentem w drodze zarządzenia Kierownika MGOPS w Pacanowie.

VIII. ZASADY AKTUALIZACJI STANDARDÓW OCHRONY MAŁOLETNIICH ORAZ ZAKRES KOMPETENCJI OSÓB ODPOWIEDZIALNYCH ZA PRZYGOTOWANIE PRACOWNIKÓW MGOPS W OPOCZNIE DO STOSOWANIA STANDARDÓW OCHRONY MAŁOLETNIICH

1. Niniejsze Standardy Ochrony Małoletnich podlegają weryfikacji pod względem zgodności z obowiązującymi przepisami prawa oraz ocenie ich merytorycznej przydatności nie rzadziej niż raz na 2 lata.
2. Weryfikacja, o której mowa w ust. 1, dokonywana jest przez osoby wyznaczone do tego celu przez Dyrektora MGOPS w Pacanowie.
3. W ramach przeprowadzanej weryfikacji osoby wyznaczone przez Kierownika MGOPS w Pacanowie monitorują realizację Standardów, reagują na ich naruszenie oraz koordynują i monitorują zmiany w Standardach, prowadząc równocześnie rejestr proponowanych zmian, a także rejestr ujawnionych lub zgłoszonych incydentów, albo zdarzeń zagrażających dobru małegoletniego.
4. Osoby odpowiedzialne za realizację Standardów zobowiązane są do przeprowadzania wśród pracowników MGOPS w Pacanowie, przynajmniej raz w roku, ankiety (**załącznik nr 5 do Standardów**), w której pracownicy MGOPS w Pacanowie mogą proponować zmiany Standardów oraz wskazywać naruszenia Standardów w Ośrodku. Po przeprowadzonej ankiecie osoby odpowiedzialne sporządzają raport, który przedkładaany jest Kierownikowi MGOPS w Pacanowie
5. Osoby odpowiedzialne za realizację Standardów mogą wnioskować do Kierownika MGOPS w Pacanowie o powołanie zespołu koordynującego, jeśli uznają, że taki zespół przyczyni się do lepszej realizacji Standardów bądź pozwoli na szybsze reagowanie w sytuacji gdy Standardy Ochrony Małoletnich będą wymagały aktualizacji. Opracowane przez zespół koordynujący zmiany obowiązujących Standardów Ochrony Małoletnich przedkładaane są Kierownikowi MGOPS w Pacanowie do zatwierdzenia a następnie przekazywane pracownikom w sposób zwyczajowo przyjęty w MGOPS w Pacanowie.

IX. ZASADY UDOSTĘPNIANIA STANDARDÓW DO ZAPOZNANIA SIĘ Z NIMI I ICH STOSOWANIA

1. Standardy Ochrony Małoletnich podlegają opublikowaniu na stronie internetowej Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pacanowie oraz zamieszczeniu na tablicy ogłoszeń w budynku Ośrodka, są także dostępne do wglądu w Sekretariacie MGOPS w Pacanowie oraz w zespole Asysty rodzinnej.

2. Niezależnie od sposobu publikacji Standardów, pracownicy socjalni oraz asystenci rodziny realizujący swoje zadania względem małoletnich oraz ich rodzin przekazują informację o obowiązujących Standardach małoletniemu, rodzicom, opiekunom prawnym lub faktycznym małoletniego w taki sposób, aby mogli zrozumieć ich treść, niezależnie od wieku i sprawności intelektualnej. Po zapoznaniu się z treścią Standardów opiekunowie małoletniego podpisują stosowne oświadczenie, stanowiące **załącznik nr 6 do niniejszych Standardów**.

3. Jeżeli wiek, rozwój psychiczny małoletniego i stan jego zdrowia świadczą o ograniczonej możliwości zrozumienia założeń niniejszych Standardów, pracownik MGOPS w Pacanowie może zaniechać obowiązku wynikającego z ust. 2.

X. ZAPISY KOŃCOWE

1. Standardy Ochrony Małoletnich wchodzi w życie z dniem ich ogłoszenia.
2. Standardy w aktualnej treści obowiązują do czasu ich zmian czy też aktualizacji.
3. Ogłoszenie Standardów Ochrony Małoletnich pracownikom MGOPS w Pacanowie następuje w sposób zwyczajowo przyjęty u pracodawcy tj. za pomocą poczty elektronicznej, oraz
4. W sprawach nieuregulowanych niniejszymi Standardami stosuje się przepisy prawa powszechnie obowiązującego, a także wewnętrzne polityki, instrukcje, procedury i inne regulaminy obowiązujące w Miejsko-Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Pacanowie.

.....
Miejscowość i data

OŚWIADCZENIE O NIEKARALNOŚCI

Ja, niżej podpisana/-y ....., nr PESEL.....
oświadczam, że nie byłam/-em skazana/-y za przestępstwo przeciwko wolności seksualnej i
obyczajności oraz przestępstwa z użyciem przemocy na szkodę małoletniego oraz nie toczy się
przeciwko mnie żadne postępowanie karne ani dyscyplinarne w tym zakresie.
Ponadto oświadczam, że jestem świadoma/-y odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego
oświadczenia.

.....
Podpis

.....
Miejscowość i data

**OŚWIADCZENIE
O ZNAJOMOŚCI I PRZESTRZEGANIU ZASAD ZAWARTYCH W
STANDARDACH OCHRONY MAŁOLETNIICH W MIEJSKO-GMINNYM
OŚRODKU POMOCY SPOŁECZNEJ W PACANOWIE**

Ja, niżej podpisana/-y ....., zatrudniona/y w MGOPS w Pacanowie
na stanowisku .....

oświadczam, że zapoznałam/-em się ze Standardami Ochrony Małoletnich obowiązującymi w
Miejsko-Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Pacanowie oraz zobowiązuję się do ich
przestrzegania.

.....
Podpis

.....
Miejscowość i data

Notatka służbowa

W dniu ..... powzięłam/powzięłem informację dotyczącą podejrzenia krzywdzenia
małoletniego..... (imię i nazwisko). Do zdarzenia doszło w dniu.....
w okolicznościach:

.....
.....
.....

(krótki opis zdarzenia).

Notatka dotyczy .....
(imię i nazwisko dziecka, adres zamieszkania, dane rodziców/opiekunów).

W związku z zaistniałą sytuacją proponuję podjąć procedurę (**niewłaściwe wykreślić*):

1. Wezwanie właściwych służb w przypadku zagrożenia zdrowia i życia dziecka.
2. Złożenie do właściwych organów zawiadomienia o możliwości popełnienia przestępstwa.
3. Złożenie wniosku do sądu opiekuńczego o tzw. wgląd w sytuację rodziny.
4. Sporządzenie formularza „Niebieska Karta – A” i przekazanie go do Przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy domowej w terminie określonym w odrębnych przepisach.
5. Przekazanie informacji w formie pisemnej do Przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy domowej o podejrzeniu stosowania przemocy – w przypadku braku uprawnień do wszczęcia interwencji określonej w pkt 4.
6. Realizacja pracy socjalnej lub innych działań zgodnie z kompetencjami i potrzebami rodziny.
7. Podjęcie współpracy z uprawnionymi podmiotami na rzecz diagnozy i pomocy rodzinie w celu wyeliminowania krzywdzenia dziecka.
8. Przeprowadzenie rozmowy z dzieckiem lub opiekunami dziecka.
9. Przeprowadzenie rozmowy z pracownikiem MGOPS w Pacanowie przez Kierownika, a w uzasadnionych przypadkach wykorzystanie narzędzi określonych w przepisach obowiązującego prawa, w szczególności prawa pracy.

Notatkę sporządził:

.....
(imię i nazwisko)

**KARTA INTERWENCJI OBOWIĄZUJĄCA
W MIEJSKO-GMINNYM OŚRODKU POMOCY SPOŁECZNEJ W PACANOWIE**

1. Imię i nazwisko małoletniego:.....

2. Przyczyna interwencji (forma krzywdzenia):

.....
.....
.....

3. Opis działań podjętych przez pracowników MGOPS w Pacanowie (data i podjęte działania):

.....
.....
.....
.....
.....

4. Spotkania z opiekunami małoletniego (data i podjęte działania):

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

5. Forma podjętej interwencji:

a) Zawiadomienie policji

.....
.....

b) Zawiadomienie o podejrzeniu przestępstwa

.....
.....

c) Wniosek do Dyrektora MGOPS w Pacanowie w sprawie zawieszenia pracownika krzywdzącego małoletniego

.....
.....

d) Inny rodzaj interwencji. Jaki?

.....
.....

e) Wszczęcie wobec pracownika Ośrodka procedury „Niebieskie Karty”

.....
.....

6. Dane dotyczące interwencji (nazwa organu, do którego zgłoszono interwencję) i data interwencji:

.....
.....
.....

7. Wyniki interwencji (data i podjęte działania):

.....
.....
.....
.....

8. Inne uwagi:

.....
.....
.....
.....
.....

MONITORING STANDARDÓW – ANKIETA DLA PRACOWNIKÓW

Lp.	Odpowiedz na poniższe pytania	TAK	NIE
1	Czy znasz standardy ochrony małoletnich obowiązujące w MGOPS w Pacanowie		
2	Czy znasz treść dokumentu Standardy Ochrony Małoletnich wprowadzonego w MGOPS w Pacanowie		
3	Czy uważasz, że potrafisz rozpoznać przejawy krzywdzenia małoletniego?		
4	Czy wiesz, w jaki sposób zareagować na przejawy krzywdzenia małoletniego?		
5	Czy zaobserwowałeś naruszenie przez innego pracownika zasad określonych w Standardach oraz w pozostałych regulaminach i procedurach?		
6	Czy masz uwagi/sugestie/przemyślenia związane z funkcjonującymi w MGOPS Standardami Ochrony Małoletnich? (Jeżeli tak, opisz je poniżej)		
7	Czy jakieś działanie związane z przyjęciem Standardów jest odbierane przez Ciebie jako trudne lub z innych powodów niechętnie podchodzisz do jego realizacji?		

**JEŚLI NA KTÓREŚ Z PYTAŃ W ANKIECIE MONITORING STANDARDÓW
ODPOWIEDZIAŁEŚ – „TAK”**

NAPISZ: Jakie zasady zostały naruszone?

.....
.....
.....
.....
.....

NAPISZ: Jakie działania podjąłeś?

.....
.....
.....
.....
.....

NAPISZ: Czy masz jakieś sugestie lub propozycje poprawy obowiązujących standardów?

.....
.....
.....
.....
.....

Załącznik nr 6 do Standardów Ochrony
Małoletnich w Miejsko-Gminnym Ośrodku
Pomocy Społecznej w Pacanowie

**OŚWIADCZENIE OPIEKUNA MAŁOLETNIEGO O ZAPOZNANIU SIĘ ZE
STANDARDAMI OCHRONY MAŁOLETNIICH OBOWIĄZUJĄCYMI W MIEJSKO-
GMINNYM OŚRODKU POMOCY SPOŁECZNEJ W PACANOWIE**

Ja, niżej podpisana/y .....oświadczam, że zapoznałam/-em się
ze Standardami Ochrony Małoletnich obowiązującymi w Miejsko-Gminnym Ośrodku Pomocy
Społecznej w Pacanowie

.....

Podpis

Standardy Ochrony Małoletnich w Miejsko – Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Pacanowie (wersja skrócona)

Wprowadzenie

„Standardy ochrony małoletnich” to jeden z elementów systemowego rozwiązania ochrony małoletnich przed krzywdzeniem stanowiący formę zabezpieczenia ich praw. Jedną z najważniejszych zasad wszystkich podejmowanych działań przez pracowników Miejsko – Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej jest działanie dla dobra dziecka.

I Podstawowe prawa dziecka – czyli co każde dziecko powinno wiedzieć!

Jesteś młodym człowiekiem, ale już od pierwszego dnia życia masz swoje prawa, które inne osoby powinny szanować! Jakie masz prawa jako dziecko? Oto najważniejsze z nich:

1. Jesteś młodym człowiekiem – masz swoje prawa nazwane prawami dziecka.
2. Masz prawo by żyć i rozwijać się w dobrych warunkach.
3. Masz prawo do opieki i leczenia kiedy zachorujesz.
4. Masz prawo do odpoczynku i zabawy.
5. Masz prawo chodzić do szkoły i rozwijać swoje zainteresowania.
6. Masz prawo wyrażać swoje zdanie o tym co Cię dotyczy, mówić o tym co myślisz i uważasz za słuszne oraz uczestniczyć w życiu społecznym.
7. Masz prawo mieć swoje tajemnice i sekrety.
8. Masz prawo mieć opiekunów i cieszyć się życiem rodzinnym.
9. **NIKT NIE MOŻE CIĘ BIC, KRZYWDZIĆ, WYKORZYSTYWAĆ, PONIŻAĆ, LEKCEWAŻYĆ TWOICH UCZUĆ – W OGÓLE ŹLE CIĘ TRAKTOWAĆ.**

II Co to jest krzywdzenie?

1. Przemoc fizyczna to między innymi : popychanie, szarpanie, policzkowanie, szczypanie, kopanie, duszenie, bicie otwartą ręką, pięścią lub przedmiotami.
2. Przemoc emocjonalna to zachowania dorosłych wobec dzieci; wyzwiska, groźby, szantaż, straszenie, emocjonalne odrzucenie, nadmierne wymagania nieadekwatne do wieku i możliwości dziecka, niszczenie ważnych dla niego rzeczy, krzywdzenie jego zwierząt, nieposzanowanie jego prywatności.

3. Zaniedbywanie to niezaspakajanie podstawowych potrzeb dziecka zarówno fizycznych, takich jak właściwe odżywianie, ubranie, ochrona zdrowia, edukacja, jak i psychicznych jak poczucie bezpieczeństwa, doświadczania miłości i troski.

4. Wykorzystywanie seksualne to każde zachowanie osoby silniejszej, które prowadzi do jej seksualnego podniecenia i zaspokojenia kosztem dziecka, m.in. zachęcanie do rozbierania się, dotykania miejsc intymnych lub zachęcanie do dotykania sprawcy itp.

5. Cyberprzemoc to przemoc z użyciem technologii komunikacyjnych i informacyjnych (np. nagrywanie w telefonie i upublicznianie).

III. Zasady bezpieczeństwa - reagowanie na zagrożenia:

Bezpieczne zasady składają się z czterech kroków:

1. Głośno powiedz "nie" Masz prawo powiedzieć "nie", także członkowi rodziny lub komuś, kogo kochasz. Jeżeli coś Ci się nie podoba, nie chcesz tego lub sprawia Ci to przykrość, możesz powiedzieć "nie", "nie chcę", "nie chcę tego", "nie pójdę tam" itp. Twoje zdanie i Twoje uczucia są ważne i powinny być traktowane z szacunkiem.

2. Alarmuj, gdy potrzebujesz pomocy

Krzycz lub wezwij pomoc, gdy poczujesz lęk, niepokój, gdy ktoś Cię krzywdzi. Możesz zadzwonić na numer alarmowy 112 i powiedzieć, co się stało.

3. Powiedz komuś dorosłemu o tym, co się stało

Pomyśl, kto dla Ciebie będzie zaufaną osobą dorosłą, która wysłucha Cię i jeśli będzie trzeba wezwie pomoc.

4. Dobrze zrobisz mówiąc o tajemnicach, które Cię niepokoją

Tajemnice nie powinny sprawiać, że odczuwasz smutek lub niepokój. Jeżeli tak jest, powiedz o nich zaufanej osobie dorosłej. Masz prawo szukać pomocy i nikt nie może Cię zmusić, byś trzymał/a w sekrecie niepokojące sprawy.

Jeżeli masz jakieś problemy lub chciał(a)byś porozmawiać o czymś, co Cię niepokoi to w pierwszej kolejności porozmawiaj z rodzicami/opiekunami lub innymi dorosłymi osobami z Twojego otoczenia np. asystentem rodziny, pedagogiem lub psychologiem szkolnym. Jeśli nie czujesz się gotowy(a) do rozmawiania z osobą dorosłą w Twoim otoczeniu, możesz porozmawiać anonimowo.

Zadzwoń na infolinię Telefonów Zaufania, gdzie dyżurują osoby, które Cię wysłuchają i pomogą Ci radzić sobie w trudnych sytuacjach.

Dziecięcy TELEFON ZAUFANIA Rzecznika Praw Dziecka - 800 12 12 12

Telefon zaufania dla dzieci i młodzieży - 116 111

Całodobowa infolinia dla dzieci, młodzieży, rodziców i pedagogów - 800 080 222